

Asia C-157/05

Winfried L. Holböck

vastaan

Finanzamt Salzburg-Land

(Verwaltungsgerichtshofin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Pääomien vapaa liikkuvuus – Sijoittautumisvapaus – Tulovero – Osingonjako – Kolmannesta maasta saadut pääomatulot

Tuomion tiivistelmä

1. *Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Sijoittautumisvapaus – Pääomien vapaa liikkuvuus – Perustamissopimuksen määräykset – Soveltamisala*

(EY 43 ja EY 56 artikla)

2. *Pääomien vapaa liikkuvuus – Kolmansiin maihin suuntautuvien tai kolmansista maista tulevien pääomanliikkeiden rajoitukset*

(EY 56 artikla ja EY 57 artiklan 1 kohta)

1. Kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan osingoista kannetaan veroa, jonka verokanta riippuu siitä, ovatko kyseiset osingot kotimaisia vai eivät, huolimatta siitä, kuinka suuren osuuden osakkeenomistaja omistaa osinkoa jakavasta yhtiöstä, voi kuulua sekä sijoittautumisvapauteen liittyvän EY 43 artiklan että pääomien vapaaseen liikkuvuuteen liittyvän EY 56 artiklan soveltamisalaan.

Perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskevan luvun määräyksiin ei kuitenkaan voida vedota tilanteessa, jossa osakkeenomistaja saa osinkoja kolmannessa maassa verotuksellisesti asuvalta yhtiöltä. Mainitussa luvussa ei näet ole yhtään määräystä, jolla sen soveltamisala laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa on kyse jäsenvaltion kansalaisen tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetun yhtiön sijoittautumisesta kolmanteen maahan.

(ks. 24, 28 ja 29 kohta)

2. EY 57 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että EY 56 artikla ei estä jäsenvaltiota soveltamasta sellaista 31.12.1993 voimassa ollutta lainsäädäntöä, jonka mukaan osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kyseisessä jäsenvaltiossa verotuksellisesti asuvalta yhtiöltä, sovelletaan verokantaa, joka on puolet keskimääräisestä verokannasta, kun taas osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kolmanteen maahan sijoittautuneelta yhtiöltä, jonka yhtiöpääomasta hän omistaa kaksi kolmasosaa, sovelletaan tavallista tuloverokantaa.

Vaikka näet oletettaisiin, että tällainen osakkeenomistaja voi perustellusti vedota EY 56 artiklaan, sellainen pääomanliikkeiden, joihin liittyy suoria sijoituksia, rajoittaminen, kuten ulkomaisten osinkojen kohtelemisen verotuksellisesti epäedullisemmin, kuuluu EY 57 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, siltä osin kuin tämä rajoittaminen liittyy osuuksiin, jotka on hankittu pysyvien ja suorien taloudellisten yhteyksien luomiseksi tai ylläpitämiseksi osakkeenomistajan ja kyseessä

olevan yhtiön välillä ja joiden perusteella osakkeenomistajalla on todellinen mahdollisuus osallistua kyseisen yhtiön johtamiseen tai sen valvontaan, mistä on kyse silloin, kun sellaisia ulkomaisia osinkoja, jotka liittyvät osuuteen, joka vastaa kahta kolmasosaa osinkoa jakavan maksavan yhtiön osakepääomasta, kohdellaan verotuksellisesti epäedullisemmin.

(ks. 36–38, 44 ja 45 kohta sekä tuomiolauselman)

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

24 päivänä toukokuuta 2007 (*)

Pääomien vapaa liikkuvuus – Sijoittautumisvapaus – Tulovero – Osingonjako – Kolmannesta maasta saadut pääomatulot

Asiassa C-157/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof (Itävalta) on esittänyt 28.1.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.4.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Winfried L. Holböck

vastaan

Finanzamt Salzburg-Land,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts (esittelevä tuomari) sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Holböck, edustajanaan Rechtsanwalt W.-D. Arnold,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään N. Díaz Abad,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja C. Jurgensen,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja M. de Grave,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään M. Bethell, avustajanaan barrister T. Ward,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja G. Braun,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 56–EY 58 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Holböck ja vastaajana Finanzamt Salzburg-Land ja jossa on kyse sellaisten osinkojen verottamisesta, jotka Holböck on saanut kolmanteen maahan sijoittautuneelta yhtiöltä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Itävallan vuoden 1988 tuloverolain (Einkommensteuergesetz 1988; BGBl. 400/1988; jäljempänä EStG 1988) 37 §:n 1 ja 4 momentissa säädettiin, ennen kuin kyseistä lakia muutettiin vuoden 1993 verouudistuslailla (Steuerreformgesetz 1993; BGBl. 818/1993), seuraavaa:

”1) Verokantaa alennetaan

– avoimista voitonjaoista saatujen tulojen osalta (4 momentti) – – puoleen kokonaistuloon kohdistuvasta keskimääräisestä verokannasta;

– –

4) Osuuksista saadut tulot ovat seuraavat:

1. kotimaisten pääomayhtiöiden tai hankinta? ja myyntiosuuskuntien avoimessa voitonjaossa yhtiön tai osuuskunnan osuuksista jakamat voitot

– –”

4 Vuoden 1993 verouudistuslailla tehtyjen muutosten jälkeen edellä mainitussa kohdassa esitettyjen säännösten sanamuoto oli seuraava:

”1) Verokantaa alennetaan:

3. osuuksista saatujen tulojen osalta (4 momentti) – – puoleen kokonaistuloon kohdistuvasta keskimääräisestä verokannasta.

– –

4) Osuuksista saadut tulot ovat seuraavat:

1. Osuuksista saadut tulot:

a) kaikenlaiset voitto-osuudet, jotka perustuvat kotimaisessa pääomayhtiössä tai hankinta? ja myyntiosuuskunnassa yhtiön tai osuuskunnan osuuksien muodossa olevaan osuuteen – –

– –”

5 Tämän tuloveroa koskevan kansallisen lainsäädännön (jäljempänä kansallinen lainsäädäntö) perusteella kotimaisten yhtiöiden Itävallassa asuvalle luonnolliselle henkilölle jakamaan osinkoon sovelletaan verokantaa, joka on alennettu puoleen (Hälftesteuersatz).

6 Ulkomaisten osakeyhtiöiden Itävallassa asuvalle luonnolliselle henkilölle jakamat osingot ovat sitä vastoin tavallisen tuloveron alaisia.

7 Siltä osin kuin on kyse avoimen voitonjaon verotuksesta, vuoden 1993 verouudistuslailla ja vuoden 1996 rakennemuutoslailla (Strukturanpassungsgesetz; BGBl. 201/1996) ei ole muutettu oikeudentilaa 31.12.1993 jälkeisen ajanjakson osalta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 Holböckin kotipaikka on Itävallassa, jossa on myös hänen etujensa keskus. Hän on CBS Conmeth Business Systems GmbH -nimisen yhtiön, jonka kotipaikka on Itävallassa ja joka harjoittaa kosmetiikkatuotteiden kauppaa, toimitusjohtaja.

9 Mainitun yhtiön ainoana yhtiömiehenä on CBS Conmeth Business Systems AG, jonka kotipaikka on Sveitsissä. Holböck omistaa kaksi kolmasosaa tämän jälkimmäisen yhtiön osakepääomasta.

10 Holböck sai vuosien 1992–1996 kuluessa osinkoja hänellä CBS Conmeth Business Systems AG:n osakepääomasta olevien osuuksien johdosta. Pääomatuloina kyseiset osingot ovat Itävallassa täyden verokannan mukaisen tuloveron alaisia.

11 Koska kyseisen veron periminen näytti olevan vaarassa, Finanzlandesdirektion für Salzburg – jonka tilalle on myöhemmin tullut Finanzamt Salzburg-Land – määräsi 3.7.2000 tehdyllä päätöksellä, että Holböckin omaisuuden osalta on annettava vakuus häneltä vuosien 1992–1996 osalta olevien tuloverosaatavien, joiden yhteismäärä on 118 944 088 Itävallan šillinkiä, turvaamiseksi. Pääasian kantaja nosti tästä päätöksestä kanteen Verwaltungsgerichtshofissa.

12 Holböck väittää kanteessaan, että osinkojen maksaminen rajanylittävästi Sveitsissä sijaitsevasta yhtiöstä itävaltalaiselle osuudenhaltijalle kuuluu EY 56 artiklan soveltamisalaan, ja kyseisessä määräyksessä kielletään kaikki pääomanliikkeiden rajoitukset myös jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä. Se, että kansallisen lainsäädännön mukaan Itävaltaan sijoittautuneiden yhtiöiden luonnollisille henkilöille jakamiin osinkoihin sovelletaan verokantaa, joka on puolet keskimääräisestä verokannasta, kun taas siinä säädetään, että ulkomailta tulevia osinkoja verotetaan täysimääräisen verokannan mukaan, merkitsee erilaista kohtelua, jolle ei kantajan mukaan ole mitään perustetta.

13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kun yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-315/02, Lenz, 15.7.2004 antamassaan tuomiossa (Kok. 2004, s. I-7063) ottanut kantaa Itävallan pääomatuloverotusta koskevaan järjestelmään, se on tarkastellut ainoastaan muista jäsenvaltioista saatuja pääomatuloja.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa EY 57 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan se, mitä EY 56 artiklassa määrätään, ei estä soveltamasta kolmansiin maihin sellaisia rajoituksia, jotka ovat kansallisen lainsäädännön tai yhteisön oikeuden mukaan voimassa 31.12.1993 ja jotka koskevat pääomanliikkeitä kolmansiin maihin tai kolmansista maista, jos näihin liittyy suoria sijoituksia, ja katsoo, ettei käsitettä ”suorat sijoitukset” ole riittävästi selvennetty.

15 Tämän perusteella Verwaltungsgerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Ovatko pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset (EY 56 artikla ja sitä seuraavat artiklat) esteenä sellaiselle 31.12.1993 voimassa olleelle (ja myös 1.1.1995 tapahtuneen Itävallan [Euroopan unioniin] liittymisen jälkeen edelleen voimassa olleelle) kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan kotimaisista osakkeista saaduista osingoista kannetaan veroa sellaisen verokannan mukaan, joka on puolet kokonaistuloon kohdistuvasta keskimääräisestä verokannasta, kun taas kolmannessa maassa (tässä: Sveitsi) verotuksellisesti asuvan osakeyhtiön, josta verovelvollisen osuus on kaksi kolmasosaa, jakamista osingoista kannetaan aina tavallisen tuloverokannan mukainen vero?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

16 Ennakkoratkaisupyyntöä esittänyt tuomioistuin pyytää kysymyksellään vastausta siihen, ovatko EY:n perustamissopimuksen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset esteenä sellaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa säädetään, että vaikka osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kyseisessä jäsenvaltiossa verotuksellisesti asuvalta yhtiöltä, sovelletaan verokantaa, joka on puolet keskimääräisestä verokannasta, kolmanteen maahan sijoittautuneen yhtiön, jonka yhtiöpääomasta verovelvollinen omistaa kaksi kolmasosaa, jakamista osingoista kannetaan tavallisen tuloverokannan mukainen vero.

17 Holböck ja Euroopan yhteisöjen komissio viittaavat edellä mainittuun asiaan Lenz ja väittävät, että kansallisella lainsäädännöllä rajoitetaan pääomien vapaata liikkuvuutta.

18 Toisin kuin pääasian kantaja, komissio on sitä mieltä, että sellaisen yhtiön jakamien osinkojen saaminen, joka on sijoittautunut kolmanteen maahan ja josta osinkoa saava osakkeenomistaja omistaa osuuden, joka vastaa kahta kolmasosaa yhtiöpääomasta, kuuluu EY 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”suorien sijoitusten” käsitteen alaan. Koska kyseinen lainsäädäntö oli voimassa 31.12.1993, se kuuluu sen viimeksi mainitussa määräyksessä vahvistetun poikkeuksen alaan, joka koskee jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten pääomaliikkeiden rajoitusten kieltoa, sellaisena kuin siitä on määrätty EY 56 artiklassa.

19 Ranskan ja Alankomaiden hallitukset väittävät sitä vastoin ensisijaisesti, että kansallista lainsäädäntöä voidaan tarkastella ainoastaan sijoittautumisvapautta eikä pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten perusteella. Koska tämä vapaus ei kuitenkaan ulotu jäsenvaltion kansalaisen sijoittautumiseen kolmanteen maahan, Holböckillä ei ole oikeutta vedota sijoittautumisvapauteen riitauttaakseen kyseisen lainsäädännön soveltamisen osinkoihin, jotka hän on saanut Sveitsiin sijoittautuneelta yhtiöltä, josta hän omistaa osuuden, joka vastaa kahta kolmasosaa osakepääomasta.

20 Jos kansallista lainsäädäntöä on tarkasteltava pääomien vapaan liikkuvuuden kannalta, kyseiset hallitukset, kuten myös Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, yhtyvät komission näkemykseen, jonka mukaan tällainen lainsäädäntö kuuluu joka tapauksessa EY 57 artiklan 1 kohdassa määrätyn poikkeuksen alaan.

21 Aluksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitön verotus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, mutta jäsenvaltioiden on tätä toimivaltaansa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta (asia C-35/98, Verkooijen, tuomio 6.6.2000, Kok. 2000, s. I-4071, 32 kohta; em. asia Lenz, tuomion 19 kohta ja asia C-319/02, Manninen, tuomio 7.9.2004, Kok. 2004, s. I-7477, 19 kohta).

22 Siltä osin kuin on kyse siitä, kuuluuko kansallinen lainsäädäntö jommankumman liikkuvuutta koskevan vapauden soveltamisalaan, täysin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että huomioon on otettava kyseisen lainsäädännön tarkoitus (ks. vastaavasti asia C-196/04, Cadbury Schweppes ja Cadbury Schweppes Overseas, tuomio 12.9.2006, Kok. 2006, s. I-7995, 31–33 kohta; asia C-452/04, Fidium Finanz, tuomio 3.10.2006, Kok. 2006, s. I-9521, 34 ja 44–49 kohta; asia C-374/04, Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomio 12.12.2006, 37 ja 38 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa; asia C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, 36 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia C-524/04, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, tuomio 13.3.2007, 26–34 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

23 Toisin kuin mistä oli kyse edellä mainitussa asiassa Cadbury Schweppes ja Cadbury Schweppes Overseas (tuomion 31 ja 32 kohta) sekä edellä mainitussa asiassa Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation (tuomion 28–33 kohta), kansallista lainsäädäntöä ei sovelleta pelkästään osuuksiin, jotka antavat selvän vaikutusvallan yhtiön päätöksiin ja mahdollisuuden määrätä yhtiön toiminnasta.

24 Kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan osingoista kannetaan veroa, jonka verokanta riippuu siitä, ovatko kyseiset osingot kotimaisia vai eivät, huolimatta siitä, kuinka suuren osuuden osakkeenomistaja omistaa osinkoa jakavasta yhtiöstä, voi kuulua sekä sijoittautumisvapauteen liittyvän EY 43 artiklan että pääomien vapaaseen liikkuvuuteen liittyvän EY 56 artiklan soveltamisalaan (ks. vastaavasti em. asia Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, tuomion 37 ja 38 kohta ja em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 36, 80 ja 142 kohta).

25 Tässä tapauksessa kumpikaan mainituista vapauksista ei kuitenkaan ole esteenä kansallisen lainsäädännön soveltamiselle.

26 Yhtäältä perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskevien määräysten osalta on huomautettava, että EY 43 artiklalla taataan jäsenvaltion kansalaisten vapaus sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle ja tähän vapautteen kuuluu oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia sekä oikeus perustaa yrityksiä ja harjoittaa yritystoimintaa niiden edellytysten mukaisesti, jotka sijoittautumisvaltion lainsäädännössä on määriteltä sen omille kansalaisille (ks. asia C-251/98, Baars, tuomio 13.4.2000, Kok. 2000, s. I-2787, 27 kohta ja asia C-9/02, De Lasteyrie du Saillant, tuomio 11.3.2004, Kok. 2004, s. I-2409, 40 kohta).

27 Yhteisöjen tuomioistuimen samalla tavalla vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka sijoittautumisvapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten tarkoituksena on niiden sanamuodon mukaan varmistaa se, että muista jäsenvaltioista tulevia kohdellaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa samalla tavalla kuin sen omia kansalaisia, niiden vastaista on myös se, että alkuperäjäsenvaltio estää omaa kansalaistaan tai oman lainsäädäntönsä mukaisesti perustettua yhtiötä sijoittautumasta toiseen jäsenvaltioon (ks. asia C-446/03, Marks & Spencer, tuomio 13.12.2005, Kok. 2005, s. I-10837, 31 kohta ja em. asia Cadbury Schweppes ja Cadbury Schweppes Overseas, tuomion 42 kohta).

28 Perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskevassa luvussa ei kuitenkaan ole yhtään määräystä, jolla sen soveltamisala laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa on kyse jäsenvaltion kansalaisten tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetun yhtiön sijoittautumisesta kolmanteen maahan (ks. vastaavasti asia C-102/05, A ja B, määräys 10.5.2007, 29 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

29 Näin ollen mainitun luvun määräyksiin ei voida vedota pääasiassa kyseessä olevan

kaltaisessa tilanteessa.

30 Toisaalta siltä osin kuin on kyse perustamissopimuksen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevista määräyksistä, yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Lenz antamansa tuomion 20–22 kohdassa tosin katsonut, että siltä osin kuin kansallisen lainsäädännön mukaan 25 prosentin suuruisen lopullisen veron pidättäminen tai puolitetun verokannan soveltaminen pääomatuloihin edellyttää sitä, että kyseiset tulot on saatu Itävallasta, kyseinen lainsäädäntö vaikuttaa siten, että Itävallassa asuvien verovelvollisten kiinnostus sijoittaa pääomiaan kyseisen jäsenvaltion ulkopuolelle sijoittautuneisiin yhtiöihin vähenee, ja tämän lisäksi se rajoittaa samalla myös viimeksi mainittujen yhtiöiden mahdollisuuksia kerätä pääomaa kyseisessä valtiossa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tällainen lainsäädäntö muodostaa sellaisen pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen, joka on lähtökohtaisesti kielletty EY 56 artiklan 1 kohdassa.

31 Vaikka oletetaan, että jäsenvaltion kansalaisella, joka omistaa kaksi kolmasosaa kolmanteen maahan sijoittautuneen yhtiön osakepääomasta, on oikeus vedota jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten pääomanliikkeiden rajoitusten kieltoon, sellaisena kuin se on vahvistettu EY 56 artiklan 1 kohdassa, riitauttaakseen kyseisen lainsäädännön soveltamisen hänen tällaiselta yhtiöltä saamiinsa osinkoihin, mainittu lainsäädäntö kuuluu tässä tapauksessa kuitenkin EY 57 artiklan 1 kohdassa määrätyn poikkeuksen soveltamisalaan, kuten Ranskan, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä komissio ovat korostaneet.

32 Viimeksi mainitusta määräyksestä nimittäin ilmenee, että se, mitä EY 56 artiklassa määrätään, ei estä soveltamasta kolmansiin maihin sellaisia rajoituksia, jotka ovat kansallisen lainsäädännön tai yhteisön oikeuden mukaan voimassa 31.12.1993 ja jotka koskevat pääomanliikkeitä kolmansiin maihin tai kolmansista maista, jos näihin liittyy suoria sijoituksia, kiinteistösijoitukset mukaan luettuina, sijoittautumista, rahoituspalvelujen tarjoamista tai arvopaperien hyväksymistä pääomamarkkinoille.

33 Vaikka käsitettä ”suorat sijoitukset” ei ole määriteltä perustamissopimuksessa, siitä on kuitenkin määritelmä perustamissopimuksen 67 artiklan (artikla on kumottu Amsterdamin sopimuksella) täytäntöönpanosta 24.6.1988 annetun neuvoston direktiivin 88/361/ETY (EYVL L 178, s. 5) liitteessä I olevassa pääomanliikkeiden nimikkeistössä (em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 177 ja 178 kohta).

34 Kuten mainitun nimikkeistön ensimmäisen otsikon alla olevasta ”suorien sijoitusten” luettelosta ja siihen liittyvistä selityksistä ilmenee, suorien sijoitusten käsite koskee kaikenlaisia luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemiä sijoituksia, joiden tarkoituksena on pysyvien ja suorien yhteyksien luominen tai ylläpitäminen pääoman sijoittajan ja sen yrityksen välillä, jonka käyttöön pääoma annetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista varten (ks. vastaavasti em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 180 ja 181 kohta).

35 Uuden tai olemassa olevan yrityksen osuuksien osalta tavoite luoda tai ylläpitää pysyviä taloudellisia yhteyksiä edellyttää, kuten kyseisistä selityksistä ilmenee, että osakkeenomistajan omistama osakemäärä antaa sille joko kansallisen osakeyhtiölainsäädännön nojalla tai muutoin todellisen mahdollisuuden osallistua yhtiön johtamiseen tai sen valvontaan (em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 182 kohta).

36 Toisin kuin pääasian kantaja väittää, pääomanliikkeiden, joihin liittyy EY 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suoria sijoituksia tai sijoittautumista, rajoituksiksi voidaan katsoa sekä kansalliset säännökset, joilla, kun niitä sovelletaan pääomanliikkeisiin kolmansiin maihin tai kolmansista maista, rajoitetaan sijoituksia tai sijoittautumista, että säännökset, joilla rajoitetaan sijoituksista tai sijoittautumisesta seuraavaa osinkojen maksamista (ks. em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 183 kohta).

37 Tästä seuraa, että pääomanliikkeiden rajoittaminen, kuten ulkomaisten osinkojen kohtelevinen verotuksellisesti epäedullisemmin, kuuluu EY 57 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, siltä osin kuin tämä rajoittaminen liittyy osuuksiin, jotka on hankittu pysyvien ja suorien taloudellisten yhteyksien luomiseksi tai ylläpitämiseksi osakkeenomistajan ja kyseessä olevan yhtiön välillä ja joiden perusteella osakkeenomistajalla on todellinen mahdollisuus osallistua kyseisen yhtiön johtamiseen tai sen valvontaan (em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 185 kohta).

38 Kuten Ranskan ja Alankomaiden hallitukset sekä komissio ovat huomauttaneet, tästä on kyse silloin kun sellaisia ulkomaisia osinkoja, jotka liittyvät osuuteen, joka vastaa kahta kolmasosaa osinkoa jakavan maksavan yhtiön osakepääomasta, kohdellaan verotuksellisesti epäedullisemmin.

39 EY 57 artiklan 1 kohdasta ilmenee kuitenkin, että jäsenvaltio voi suhteissa kolmansiin maihin soveltaa pääomanliikkeiden rajoituksia, jotka kuuluvat tämän määräyksen aineelliseen soveltamisalaan, vaikka kyseiset rajoitukset ovat EY 56 artiklassa määrätyn pääomien vapaan liikkuvuuden periaatteen vastaisia, kunhan ne olivat voimassa jo 31.12.1993 (em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 187 kohta).

40 Vaikka yhteisön säädöksessä vahvistettuna ajankohtana voimassa olevan lainsäädännön sisällön määrittäminen kuuluu lähtökohtaisesti kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, yhteisöjen tuomioistuin voi antaa ne perusteet, joilla tulkitaan yhteisön oikeuden käsitettä, joka on ohjeena yhteisön poikkeusjärjestelmän soveltamisessa vahvistettuna ajankohtana "voimassa olevaan" kansalliseen lainsäädäntöön (ks. vastaavasti asia C-302/97, *Konle*, tuomio 1.6.1999, Kok. 1999, s. I-3099, 27 kohta ja em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 191 kohta).

41 Tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että jokaista kansallista säännöstä, joka on annettu täten vahvistetun ajankohdan jälkeen, ei ole pelkästään antamispäivänsä vuoksi ilman muuta suljettu pois kyseessä olevassa yhteisön säädöksessä vahvistetusta poikkeusjärjestelystä. Poikkeusta nimittäin sovelletaan säännökseen, joka on sisällöllisesti samanlainen kuin aiempi lainsäädäntö tai jolla vain väljennetään tai poistetaan aiempaan lainsäädäntöön sisältyneitä rajoituksia, jotka kohdistuvat yhteisön oikeusjärjestyksen mukaisten oikeuksien ja vapauksien käyttämiseen. Sitä vastoin lainsäädäntöä, joka perustuu aiemmista säännöksistä poikkeavaan ajatteluun ja jolla otetaan käyttöön uusia menettelyjä, ei voida rinnastaa kyseessä olevassa yhteisön säädöksessä vahvistettuna ajankohtana voimassa olleeseen lainsäädäntöön (ks. em. asia *Konle*, tuomion 52 ja 53 kohta ja em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 192 kohta).

42 Tässä tapauksessa kansallinen tuomioistuin on ennakkoratkaisupyyntössään tarkentanut, että Itävallassa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan kolmansiin maihin sijoittautuneiden yhtiöiden jakamiin osinkoihin sovellettu verotusjärjestelmä perustui EStG 1988:aan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1993 verouudistuslailla ja vuoden 1996 rakennemuutoslailla. Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee myös, että avoimien voitonjakojen verotuksen alalla 31.12.1993 jälkeen tehdyillä lainsäädäntömuutoksilla ei ole muutettu pääasian tosiseikkoihin sovellettavia oikeudellisia säännöksiä EStG 1988:lla ennen 31.12.1993 annettuihin säännöksiin

nähdessä edes kyseisen päivämäärän jälkeisen ajanjakson osalta.

43 Tässä tilanteessa kansallisen lainsäädännön on katsottava olleen voimassa 31.12.1993 EY 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

44 Tästä seuraa, että vaikka oletetaan, että Holböckin tilanteessa olevalla verovelvollisella on oikeus vedota EY 56 artiklaan, kyseinen artikla ei kuitenkaan estä soveltamasta kansallista lainsäädäntöä pääasiassa vallitsevan kaltaisissa olosuhteissa.

45 Edellä olevan perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että EY 57 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että EY 56 artikla ei estä jäsenvaltiota soveltamasta sellaista 31.12.1993 voimassa ollutta lainsäädäntöä, jonka mukaan osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kyseisessä jäsenvaltiossa verotuksellisesti asuvalta yhtiöltä, sovelletaan verokantaa, joka on puolet keskimääräisestä verokannasta, kun taas osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kolmanteen maahan sijoittautuneelta yhtiöltä, jonka yhtiöpääomasta hän omistaa kaksi kolmasosaa, sovelletaan tavallista tuloverokantaa.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EY 57 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että EY 56 artikla ei estä jäsenvaltiota soveltamasta sellaista 31.12.1993 voimassa ollutta lainsäädäntöä, jonka mukaan osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kyseisessä jäsenvaltiossa verotuksellisesti asuvalta yhtiöltä, sovelletaan verokantaa, joka on puolet keskimääräisestä verokannasta, kun taas osakkeenomistajaan, joka saa osinkoja kolmanteen maahan sijoittautuneelta yhtiöltä, jonka yhtiöpääomasta hän omistaa kaksi kolmasosaa, sovelletaan tavallista tuloverokantaa.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.